

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „Д-Р ПЕТЪР БЕРОН” С. МИРОВО,
ОБЩИНА БРАТЯ ДАСКАЛОВИ, ОБЛАСТ СТАРА ЗАГОРА

Утвърждавам:.....

Валентина Паунова

Директор на ОУ „Д-р Петър Берон“ с. Мирово

Заповед №20/16.09.2022 г.

**ЕТИЧЕН КОДЕКС
НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ
В ОУ "Д-Р ПЕТЪР БЕРОН"**

ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл.1. (1) Етичният кодекс на училищната общност се разглежда като документ, който определя партньорството между ученици, учители, директори, други педагогически специалисти, родители и непдагогически персонал като правни субекти на образователния процес.

(2) Кодексът регламентира правата, задълженията и взаимоотношенията между участниците в образователно - възпитателния процес, както и етичните норми, които те трябва да спазват в рамките на училищната общност.

(3) Този кодекс определя правилата за поведение на участниците в образователно – възпитателния процес в ОУ „Д-р Петър Берон” с. Мирово и има за цел да повиши общественото доверие в техния професионализъм и морал, както и да издигне престижа на училището.

Чл.2. (1) Дейността на всички членове на училищната общност се осъществява при спазване принципите на законност, лоялност, честност, безпристрастност, политическа неутралност, отговорност и отчетност.

(2) Участниците в образователно – възпитателния процес, в зависимост от функциите, които изпълняват, осъществяват действия, предлагат и вземат решения, водещи до елиминиране на произвола и укрепване на доверието в ОУ „Д-р Петър Берон”.

(3) Служителите изпълняват служебните си задължения при строго спазване на законодателството в Република България, като съдействат за провеждането на държавна политика в сферата на образованието .

(4) Служителите извършват дейността си компетентно, обективно и добросъвестно, като се стремят непрекъснато да подобряват работата си в интерес на учениците и техните семейства.

(5) Служителите следват поведение, което не накърнява престижа на училището, не само при изпълнение на служебните си задължения, но и в своя обществен и личен живот.

(6) При изпълнение на служебните си задължения служителите се отнасят любезно, възпитано и с уважение към всеки, като зачитат правата и достойнството на личността и не допускат прояви на дискриминация.

Чл.3. Спазването на Етичния кодекс е задължително както за всички ученици, служители в ОУ „Д-р Петър Берон” (директор, педагогически специалисти и непдагогически персонал), така и за родителите като правни субекти на образователния процес и участници в училищната общност и се следи от Комисия по етика при ОУ „Д-р Петър Берон”, която разглежда всички случаи на неговото нарушаване и налага предвидените от него санкции.

Раздел II

ЦЕЛИ

Чл.4. Етичният кодекс има за цел:

(1). Да представи основните принципи, които работещите с деца трябва да знаят и спазват в своята практика;

(2). Да утвърди волята и стремежа на работещите с деца за етичност в практическата им дейност;

(3). Да насочи поведението и подпомогне работещите с деца в решаването на етични дилеми, които срещат в своята практика;

(4). Да очертае моралните отговорности на работещите с деца към детето, към семейството, помежду си и към обществото;

(5) Да регламентира правата, задълженията и взаимоотношенията между участниците в образователния процес, както и етичните норми, които те трябва да спазват в рамките на училищната общност.

Раздел III

ПРОФЕСИОНАЛНИ ЦЕННОСТИ

Работещите с деца изпълняват своите функции, като се ръководят от основните ценности и принципи:

Чл.5. Работещият с деца трябва да притежава определени личностни, морални и социални качества.

Чл.6. Работещият с деца притежава и отговорно прилага своето познание и опит.

Чл.7. Работещият с деца не поставя успеха на своята работа в зависимост от професионалния компромис, работи независимо и носи отговорност за действията си.

Чл.8. Работещият с деца изпълнява работата си качествено и в срок.

Чл.9. Работещият с деца е честен и коректен в отношенията си с децата и е лоялен към родителите им. Не пренебрегва отговорността си към обществото.

Раздел IV

ПРИНЦИПИ НА ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл.10. В основата на взаимоотношенията между работещия с деца и семейството са доверието и взаимното уважение. В този смисъл той се ангажира да работи за изграждането на доверие с детето и неговото семейство, да защитава интересите на децата, с които работи, да защитава принципите на поверителност на информацията, да създава реалистични очаквания за резултатите от работата си, да избягва действия и ситуации, които биха предизвикали конфликт.

Чл.11. Работещият с деца е целенасочен в изграждането, утвърждаването и повишаването на доверието и уважението към професията. С тази цел той се ангажира да развива и популяризира успешни практики, да работи за повишаване на професионалната си компетентност, да насърчава проявите на висок професионализъм и морал, да се стреми към прозрачност и социална отговорност.

Раздел V

УЧАСТНИЦИ В УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ – ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ

1. УЧЕНИЦИ

Чл.12. Учениците в ОУ „Д-р Петър Берон“ е необходимо да спазват следните норми на етично поведение:

- (1) Да проявяват самоуважение и уважение към другите и да поемат отговорност за собственото си поведение.
- (2) Да познават и спазват приетите правила и реда в училище
- (3) Да не пречат на останалите при упражняване на техните права и задължения.
- (4) Да не използват груб език, обидни думи и запугаване на съученици, учители и родители.
- (5) Да не допускат насилие и тормоз в общуването си с околните.
- (6) Да се стремят към разбиране, толерантност и подкрепа спрямо различните хора, включително спрямо учениците със специални образователни потребности.
- (7) Да приемат за първостепенно свое задължение в училище, обучението.
- (8) Да не провокират конфликти с останалите и да се стремят да ги предотвратят, съобразно възможностите си и разписаните правила в училище.
- (9) Да се стремят към постижения, без да се отнасят пренебрежително или подигравателно към постиженията на другите.

- (10) Да проявяват внимателно и грижовно отношение към по-малките ученици.
- (11) Да търсят решение на проблемите като се обръщат за съдействие към родителите си, класния ръководител и училищното ръководство.
- (12) Да идват в училище в приличен и чист външен вид.
- (13) Да пазят училищното имущество, което е публична собственост така, както пазят личните си вещи.
- (14) Да се грижат се за чистотата в училище и извън него и да опазват околната среда.
- (15) Да определят и приемат заедно етичните правила на класа, които да стоят на видно място във всяка класна стая.

Чл.13. Учениците да не нарушават гражданските права на други хора, включително съученици, учители, служители и родители като ги снимат, записват и разпространяват записите чрез различни медии без тяхно знание и съгласие.

Чл.14. Учениците, като част от училищната общност приемат да спазват следните правила за безопасно поведение в Интернет и етично използване на социалните мрежи:

- (1) Да не снимат и публикуват клипове, в които има обидно съдържание за учители, ученици, служители и родители.
- (2) Да не качват снимки или колажи, които уронват достойнството на други хора – деца или възрастни.
- (3) Да не публикуват информация за други хора – деца или възрастни, която не отговаря на истината или има подвеждащ характер.
- (4) Да не използват груби и обидни думи и особено заплахи към с други хора – деца или възрастни.
- (5) Да не влизат в непознати и съмнителни сайтове, които нямат връзка с учебния процес без знанието и разрешението на родителите или учителите.
- (6) Да не отговарят на запитвания на непознати лица по Интернет, да създават контакти с тях, да се срещат с тях и непременно да уведомяват родителите си или учители за всеки подобен случай.
- (7) Да не качват и споделят каквато и да е лична информация, на който и да е сайт без позволение на родител. /Личната информация включва име, адрес, телефонен номер, години, училището, в което учим и др./
- (8) Да не поставят снимки в Интернет със свободен достъп на видимост без предварително одобрение от родител.
- (9) Да не отварят e-mail от непознат адрес и никога да не отговарят на такива писма.
- (10) Да не правят нищо, за което ги е помолил някой, с когото са се запознали онлайн, без да го обсъдят с родителите си или с учители.

2. УЧИТЕЛИ И СЛУЖИТЕЛИ

Лично поведение

Чл. 15. (1) При изпълнение на служебните си задължения и в обществения си живот учителят /служителят следва поведение, което не уронва престижа на ОУ „Д-р Петър Берон”.

- (2) Не допуска на работното си място поведение, несъвместимо с добрите нрави.
- (3) Стреми се да избягва в поведението си конфликтни ситуации, а при възникването им полага усилия да ги преустанови, запазвайки спокойствие и контрол над поведението си. Спазва благоприличието и деловия вид в облеклото, съответстващи на служебното положение и на институцията, която представлява.

Чл. 16. Не допуска да участва в скандални прояви, с които би могъл да накърни престижа на училището.

Чл. 17. Поставя пред своя ръководител открито и честно проблемите, с които се сблъсква в

процеса на работата.

Чл. 18. (1) Противодействия на корупционни прояви и на други неправомерни действия в училището.

(2) Не допуска да бъде поставен във финансова зависимост или в друга обвързаност от външни лица или организации, както и да иска и да приема подаръци, услуги, пари, облаги или други ползи, които могат да повлияят на изпълнението на служебните му задължения, на неговите решения или да нарушат професионалния му подход по определени въпроси.

(3) Не приема подаръци или облаги, които могат да бъдат възприети като награда за извършване на работа, която влиза в служебните му задължения.

Чл. 19. Не упражнява дейности, посочени в законодателството като несъвместими с неговите задължения и отговорности, както и да получава доходи от такива дейности.

Професионално поведение

Чл. 20. Служителят е длъжен да спазва служебната йерархия и стриктно да изпълнява актовете и заповедите на организационните структури на Община Братя Даскалови, РУО и МОН.

Чл. 21. Не трябва да изразява лични мнения по начин, който може да бъде тълкуван като официална позиция на ОУ „Д-р Петър Берон“.

Чл. 22. Не трябва да позволява да бъде поставян или да изглежда поставен в положение на зависимост от когото и да било. Той също не трябва да извършва работата си по начин, допускащ влияние от друг. Педагогическият специалист непрекъснато повишава своята квалификация и поддържа съвременен ниво на знания, умения и компетентности да гарантира правото на учениците на качествено образование. Той има право на професионална независимост и лична свобода, както и на подкрепа от страна на колегите си и ръководството на образователната институция. Положителните резултати в професията са възможни само благодарение на ефективната екипна работа и пълноценното взаимодействие между всички участници в учебния процес.

Чл. 23. Не трябва да иска, приема или разпределя подаръци, дарения, хонорари, услуги или други облаги за себе си или семейството си, за близки или колеги, които могат да го поставят в позиция на зависимост и да окажат влияние върху изпълнението на служебните му задължения, преценката или функциите му, или да бъдат възнаграждение за това.

Чл. 24. Опазва повереното му имущество с грижата на добър стопанин и не допуска използването му за лични цели. Информира своевременно непосредствения си ръководител за загубата или повреждането на повереното му имущество.

Чл. 25. Учителят / служителят трябва да извършва необходимите действия за защита на сигурността и поверителността на информацията, за която е отговорен или му е известна. Използва данните и документите в училището единствено по повод изпълнение на служебните си задължения при спазване правилата за защита на информацията.

Чл. 26. Учителят / служителят спазва заложените в Кодекса стандарти за обслужване на гражданите.

Чл. 27. Бившият учител / служител в ОУ „Д-р Петър Берон“ не трябва да използва или да разкрива поверителна информация, получена от него по време на службата му, освен ако законно е упълномощен да го направи.

Чл. 28. Бившият учител / служител трябва да се въздържа от коментари или действия, които биха причинили загуба на доверие в образователната система, училищната общност или който и да е служител в системата.

Чл. 29. В своите взаимоотношения и при изпълнение на професионални си задължения, учителите/служителите имат следните **морални отговорности към учениците:**

(1) Изпълняват своите функции, като се ръководят от основните ценности и принципи:

- Детството е изключително важен период от живота на човека.
- Семейството е най-естествената среда за развитието на детето.
- Всяко дете притежава неповторима уникалност и стойност.
- На всяко дете е гарантирано правото на свобода на мисълта и словото, съвестта и религията, формирането на собствени възгледи и право да ги изразява.

(2) Всяко дете има право на закрила срещу нарушаващите неговото достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие.

(3) Всяко дете има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие.

(4) Всяко дете и всяко семейство заслужават да бъдат подпомогнати да развият пълния си потенциал.

(5) Във всички случаи да се защитават по най-добър начин интересите на детето.

(6) Всяко дете, попаднало в риск, има нужда от специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация.

(7) Учителят/ служителят да основава практиката си на съвременните знания за детското развитие и познаването на индивидуалните особености на всяко дете.

(8) Учителят/ служителят да разбира и уважава уникалността на всяко дете.

(9) Учителят/ служителят да се съобразява със специфичната уязвимост на всяко дете.

(10) Да създава безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическо развитие на детето.

(11) Да подкрепя правото на детето на свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.

(12) Да работи в най-добрия интерес на детето.

(13) Да осигурява на децата с увреждания равни възможности за достъп до адекватни грижи и образование.

(14) Да не участва в практики, които не зачитат достойнството на детето или са опасни и вредни за физическото и емоционално му здраве и развитие.

(15) Да не участва в практики, които дискриминират по някакъв начин децата на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности, или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите.

(16) Много добре да познава и спазва законите и процедурите, защитаващи детето от насилие. Да се познават симптомите на насилие над дете – физическо, сексуално, вербално, емоционално малтретиране или занемаряване.

(17) При съмнения за малтретиране да уведомява органите за закрила на детето и да следи дали са предприети необходимите мерки.

(18) Когато друго лице изкаже подозрения за малтретиране на дете, да му окаже пълно съдействие за предприемане на подходящи действия за закрила на детето.

(19) Когато разбере за действия или ситуации, които заплашват здравето и сигурността на детето, да има моралната и законова отговорност да информира органите по закрила на детето.

(20) Да опазва личната информация за възпитаниците си и техните семейства и да я ползва само и единствено в техен интерес и във връзка и по повод на изпълнение на моралните си и служебните си ангажименти.

Чл.30. В своите взаимоотношения и при изпълнение на професионални си задължения, учителите/ служителите имат следните **морални отговорности към семейството:**

(1) Да подпомага семейството при отглеждането и възпитанието на децата.

(2) Да зачита достойнството на всяко семейство и неговата култура, обичаи, език и

убеждения.

(3) Да уважава ценностите на семейството при отглеждане и възпитание на децата и правото му да взема решения за своите деца.

(4) Да информира на семейството за всички решения, отнасящи се до детето и за начина, по който се работи с детето. Когато е възможно, родителите следва да се включват във вземането на такива решения.

(5) Да информира родителите за изследователските проекти, включващи техните деца. Не се позволява и не се допуска участие в изследвания, които по някакъв начин могат да застрашат здравето, образованието, развитието или благополучието на детето.

(6) Да не влиза в отношения с членовете на семейството, които могат да навредят на ефективността на работата с детето.

(7) Да не използва отношенията със семейството за лично благодетелстване.

(8) Да осигурява конфиденциалност на информация и зачитане правото на семейството на личен живот с изключение на случаите на малтретиране и лоша грижа.

(9) Разкриването на поверителна информация за детето може да стане само с разрешение на семейството. Това не важи в случаите на малтретиране и лоша грижа.

(10) В случаите на конфликт между членовете на семейството, да работи открито, споделяйки наблюденията си за детето с цел всички включени страни да вземат информирано решение, като стриктно се въздържа от вземане на страна в конфликта.

Чл.31. В своите взаимоотношения и при изпълнение на професионални си задължения, учителите / служителите имат следните **морални отговорности към колегите си**:

(1) Да изграждат и поддържат отношения на уважение, доверие, сътрудничество и коректност.

(2) Да обменят информация и ресурси, които имат отношение към благополучието на ОУ „Д-р Петър Берон” и правата на детето.

(3) Да утвърждават собствения и на колегите си авторитет чрез лично поведение и чувство за отговорност.

(4) Да не допускат действия, които биха уронили престижа на професията и нетърпимост към подобни действия.

(5) Да проявяват уважение и коректност, като не допускат поведение, което накърнява достойнството и правата на личността.

(6) Да уважават мнението на колегите си и се съобразяват с правото им на личен живот.

(7) Да предотвратяват конфликтни ситуации помежду си, като е недопустимо възникване на конфликт между тях в присъствието на външни лица.

(8) Когато противоречията между колеги не могат да бъдат разрешени от самите тях, те да търсят съдействието на непосредствения ръководител.

(9) Да се стремят да не оставят съмнение за сексуален тормоз спрямо свои колеги.

(10) Да представят честно, открито и аргументирано проблемите си пред своя пряк ръководител.

(11) Да дават личен пример на учениците, а ръководителите – на своите подчинени със своето лично поведение и чувство за отговорност

(12) Да се отнасят отговорно към повереното им имущество.

(13) Професионалното и личното поведение на учителите и служителите са несъвместими с корупционни прояви от всякакъв формат.

Чл.32 В своите взаимоотношения и при изпълнение на професионални си задължения, учителите / служителите имат следните **морални отговорности към обществото**:

(1) Да работят за създаване на сигурна обществена среда, в която детето да получава

адекватни здравни грижи, храна, подслон, възпитание и да живее без насилие.

(2) Да работят за подобряване на сътрудничеството между организациите както и за интердисциплинарното взаимодействие между професиите, които имат отношение към благополучието на децата и семейството.

(3) Да съдействат за повишаване степента на разбиране на децата и техните нужди от обществото.

(4) Да работят за популяризиране правата на децата, както и за повишаване чувствителността на обществото към нарушаването им.

(5) Да работят в подкрепа на законите и политиките, които подпомагат благополучието на децата и семействата им и противопоставяне на тези, които го нарушават.

(6) Да работят за утвърждаване авторитета на училището, като се въздържат от действия, които биха уронили престижа на професията.

(7) Да работят в подкрепа на законите и политиките, които подпомагат благополучието на децата и семействата им и се противопоставят на тези, които го нарушават.

(8) Да опазват данните и личната информация за учениците и всички посетители на училището, станали им известни при или по повод изпълнението на служебните им задължения.

3. РОДИТЕЛИ

Чл. 33. Семейството е доминиращ фактор, който осигурява условия за развитие на детето. То трябва да дава пример за разбирателство и добри отношения и да възпитава детето в дух на отговорност, уважение, толерантност и ненасилие.

Чл. 34. Родителите имат задължения да познават постиженията и проблемите на децата си, да ги окуражават, активно да участват в училищния живот, но в същата степен и да ги насърчават винаги да спазват общите правила.

Чл. 35. Родителите приемат, че всички деца са равни и имат еднакви права. Фаворизирането на собственото дете в ущърб на останалите в образователно-възпитателния процес не може да бъде толерирано от общността.

Чл. 36. Родителите като част от училищната общност, се стремят да работят в сътрудничество с учителите и ръководството на училището както в интерес на своето дете, така и в интерес на останалите деца и училището като цяло.

Чл. 37 Родителите нямат право да решават каквито и да е проблеми с чуждо дете в отсъствие на негов родител. Саморазправата е абсолютно недопустима!

Чл. 38. Родителите носят отговорност за поведението на децата си и ги учат сами да поемат отговорност за последствията от поведението им.

Чл. 39. Родителите зачитат професионалната компетентност на учителите, техните права и лично достойнство.

Чл. 40. Родителите не злепоставят учителите и не изказват критика към тях в присъствие на децата си.

Чл. 41. Родителите не предявяват претенции към учителите относно учебната програма и други регламенти в училище, които имат общозадължителен характер за цялата образователна система. Не допускат с действия, които могат да уронят имиджа и авторитета на училището.

Чл. 42. Родителите имат отговорност към поведението на децата си в Интернет пространството. Те трябва да насочват децата си как резултатно да търсят информация в Мрежата, как да я оценяват критически, как да развиват навици за общуване във виртуалното пространство и да наложат правила за пребиваването в него.

Чл. 43. За нарушение на правата си спрямо нормите записани в настоящия Етичен кодекс родителите могат да се обърнат към Етичната комисия на ОУ „Д-р Петър Берон“.

Раздел VI
ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С ОРГАНИЗАЦИОННИТЕ
СТРУКТУРИ НА ОБЩИНА БРАТЯ ДАСКАЛОВИ, РУО
и МОН

Чл. 44. (1) Служителите извършват своята дейност на най-високо ниво на компетентност в съответствие с професионалните критерии и поемат за решаване само такива задачи, за които са придобили необходимата квалификация.

(2) Служителят извършва административното обслужване законосъобразно, своевременно, точно, добросъвестно и безпристрастно.

(3) Служителят отговаря на поставените въпроси съобразно функциите, които изпълнява. При необходимост той пренасочва въпросите към друг свой колега, притежаващ съответната компетентност.

Чл. 45.(1) Служителят подпомага органите на държавна и местна власт с висок професионализъм, безпристрастност и активност при разработването и провеждането на държавната политика, както и при изпълнението на взетите решения и осъществяването на неговите правомощия.

(2) Когато прави предложения пред органите на държавна и местна власт, служителят предоставя цялата информация, отнасяща се до вземането на конкретно решение.

(3) Отговаря на поставените въпроси съобразно функциите, които изпълнява, като при необходимост пренасочва въпросите към друг служител, притежаващ съответната компетентност.

Чл. 46. Служителят предоставя исканата информация от органите на държавна и местна власт бързо, точно и коректно, освен ако изрично не е посочено друго в нормативен акт и след разрешение от директора на училището.

Чл. 47. Служителят активно съдейства за осъществяване на партньорски отношения с органите на държавната и местна власт.

Раздел VII
КОНФЛИКТ И КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Чл. 48. Конфликт е всяко трудно разрешимо, значимо противоречие, свързано с негативни, остри емоционални преживявания (между ученици, между учители/учител ЦОУД , между служители, между ученик и служител, между ученик и учител/учител ЦОУД , между ръководство и учител, между родител и учител/учител ЦОУД , между родител и ръководство).

(1) Служителят трябва да се старее да избягва всякакви ситуации, които могат да доведат до конфликт.

(2) При появяването на конфликт е длъжен да потърси законосъобразни средства за разрешаването му, съдействието на училищния педагогически съветник или помощта на етичната комисия.

Чл. 49. Конфликт на интереси възниква, когато служителят има личен интерес, който му влияе до толкова, че пречи на безпристрастното и обективно вземане на решения или изпълнение на служебни задължения.

(1) Служителят трябва да избягва всякакви ситуации, които могат да доведат до конфликт на интереси. При появяването на такъв конфликт той е длъжен да информира веднага ръководителя си.

(2) Служителят не може да използва служебното си положение за лично и на семейството си облагодетелстване.

(3) Служителят не трябва да допуска възможност друг служител да го постави в реален или предполагаем конфликт на интереси.

(4) В случай на вече възникнал конфликт на интереси и само съобразно с нарежданията на ръководителя му, служителят може да се оттегли от служебни си задължения, които са причина за възникването на конфликта.

Раздел VIII

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 50. Този кодекс е актуализиран на Педагогически съвет / Протокол № 1/15.09.2022 г./ и влиза в сила от датата на приемането му.

Чл. 51. Правилата на поведение, съдържащи се в настоящия кодекс, са неизменна част от ежедневната работа на служителите. Спазването на етичните правила за поведение е гаранция за законността на действията на служителите и защита от неоснователни обвинения. Чрез спазването на правилата на поведение, заложи в Етичния кодекс и приети от всеки служител, се допринася за изграждането и утвърждаването на положителния образ на училището.

Чл. 52. Настоящият етичен кодекс е отворен документ, подлежащ на промени.